

EN EEN NACHT

Elisabeth Steinz

En een nacht

ROMAN

2013
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Deze roman vertelt een fictief verhaal. Alle personen,
organisaties en instellingen zijn volledig gefingeerd. Iedere
gelijkenis met bestaande personen of instellingen
berust op toeval.

Copyright © 2012 Elisabeth Steinz
Omslagontwerp Nanja Toebak
Omslagillustratie Flemish Dreams/Fotolia.com
Foto auteur Koos Breukel
Vormgeving binnenwerk Adriaan de Jonge
Druk Bariet, Steenwijk
ISBN 978 90 234 7418 0
NUR 301

www.debezigebij.nl

LIEFDESGEDICHT

Jij hebt de dingen niet nodig
Om te kunnen zien.
De dingen hebben jou nodig
Om gezien te kunnen worden.

K. Schippers

I

Ogen open

Mijn vader was 's nachts van de trap gevallen. Hij brak zijn hoofd aan de onderste trede, maar kon nog praten. De ambulancebroeders vroegen hem of hij nog wist hoe hij heette. 'Dat vraag je maar aan mijn vrouw,' zei hij. Volgens mijn moeder liet hij zich daarna meevoeren in de ambulance alsof het een dienstwagen was die hem naar zijn werk zou brengen. Dat zijn kantoor in een rode, glooiende woestijn lag en zijn bureau een locomotief was met een vreemd klein ventje aan het voeteneind leek hem niet te beangstigen. Alleen de artsen vertrouwde hij niet. Die stond hij in het Duits te woord. Zij bonden hem met een Zweedse band aan het bed vast en gebruikten zijn bril om hem 'een gevoel van een dag-en-nachtritme te geven'. Als de bril op staat is het dag, als de bril afgaat is het nacht. Na tien dagen bleef de bril af, omdat mijn vader in coma was geraakt. Daar valt verder niet veel over te vertellen: hij sliep. Wij niet.

Een pop-up rechtsonder in mijn beeldscherm. Subject: afscheid. Afzender: Janice van der Meer. Ha, dacht ik, dat wordt een mooie voor mijn verzameling.

Janice was als enige niet wegbezuinigd op haar deelredactie en beheerde nu zelfstandig de nieuwsagenda. Ze speurde kranten, tijdschriften, rechtbankrollen en internet af op zoek naar gebeurtenissen die in de toekomst waarschijnlijk nieuws zouden genereren. Ze liep op de actualiteit vooruit, daar had ik haar altijd om benijd. De feiten liepen achter haar aan, in plaats van andersom. Iedere ochtend kroop ze muisstil achter haar computer. Acht uur later sloop ze er weer achter vandaan, zonder een woord gezegd te hebben. Al zou ik ook niet weten wat je in haar positie had moeten zeggen. Soms stuurde ze een e-mail rond. Haar toon was altijd zakelijk, maar werd op het laatst feller. ‘Allen, jullie vergeten mij nog steeds te vaak,’ schreef ze eens. ‘Alleen al vandaag heb ik in jullie artikelen vijftien agendapunten geteld. Geef die svp aan mij door. Ik zit hier niet voor niets. Met vriendelijke groet, Janice.’ Een jongen van de sportredactie doorbrak de stilte die volgde: ‘Wie is Janice?’

Ik had haar al maanden geleden gespot als een bom die nog eens ging barsten.

Ik was net terug van een salarisbespreking, waar me werd uitgelegd dat ik ons bedrijf moest zien als de Aldi van de persbureaus. Wij waren prijsvechters, die met minder middelen meer konden bereiken. Na vijf minuten begreep ik dat ik een van die mindere midde-

len was en dankte ik voor het verhelderende gesprek. Geloof me, die dankbaarheid was oprecht. En eerlijk is eerlijk, mijn chef gold als autoriteit. Hij kon het weten, dat zei hij zelf ook. Was hij destijds niet begonnen als loopjongen bij *Lingo*? De ballenbak, dat was zijn eerste echte verantwoordelijkheid in ‘medialand’ geweest, vertelde hij. Moest je hem nu zien! Als ik zijn weg naar de top wilde volgen, moest ik *onze* grabbelton ook bij de hoorns nemen. En mijn tijd dus niet verdoen met zeuren over een salarisverhoging. Op Wikipedia las ik later over het Aldi-businessmodel. Dat bleek door ons bedrijf inderdaad vrijwel volledig gekopieerd. Alleen de wc-bezoekjes werden nog niet geklokt, maar misschien kwam dat nog.

Niet iedereen begreep de *Lingo*-filosofie. De afscheidsmailtjes vlogen je er om de oren. Ze ademden vrijheid. Voor de gevolgen hoefde de afzender niet in te staan. Het waren laatste daden. En laatste daden tonen ware gezichten. Ze liegen niet, je weet wat je aan ze hebt. Laatste daden kun je vertrouwen.

Beste collega's,

Na zes jaar op de agendaredactie ga ik jullie verlaten. Ik heb een maand geleden mijn contract opgezegd en vandaag was mijn laatste dag. Ik heb er niks over gezegd, omdat ik al zes jaar lang niks zeg, en jullie ook al zes jaar lang niks aan mij vragen. Ik zal het bedrijf noch jullie missen. Het bedrijf niet omdat het gerund wordt door cowboys. En jullie

niet omdat jullie niet meer zijn dan een kudde domme schapen. Ik vertrek samen met Hamza, van de IT-afdeling. Dat zal jullie ook wel ontgaan zijn, maar wij hebben al een paar jaar een relatie. Hamza wil Nederland verlaten en terugkeren naar Marokko. Ik ga met hem mee, want ik voel me hier, net als hij, niet meer op mijn plek.

Groet, Janice van de agendaredactie, tot voor kort daar links achter in de hoek.

Ik keek vlug op, maar ze was al weg. Janice was gevlogen. Ook de hoofden van de rest van de kudde schoten een voor een boven de computerschermen uit. Het geluid volgde na een kleine pauze, zoals je ook eerst de straaljager ziet, en hem daarna pas hoort. ‘Die Janice.’ ‘Met Hamza? Die kleine pokdalige van IT?’ ‘Ze zal zich in Marokko wel meer op haar plek voelen, ja. Daar mogen vrouwen toch niks zeggen.’

Mijn vader sliep. Daar keken we naar, iedere dag. Veel meer konden we niet doen. Kijken was het enige wat we hadden. Zoals de laboranten zijn kweekjes bestudeerden, ging ik aan de oppervlakte op zoek. Millimeter voor millimeter speurde ik zijn gezicht, zijn armen, zijn handen af, in de hoop iets te ontdekken wat verder ging dan dat lichaam dat daar maar kunstmatig aan de gang werd gehouden. Ik zocht en zocht.

Naar iets wat ik kon herkennen, iets van vroeger misschien. Ik keek naar zijn hand die als een kommetje naast zijn zij lag. Zijn vingers waren licht opgezwollen en de huid eromheen stond strakgespannen. Ik stelde scherp op de wijsvinger, die iets boven de andere uitstak. Maar hoe ik ook mijn best deed, het lukte me niet om hem mij met die wijsvinger naar mijn kamer te laten sturen, nadat ik in een ruzie het bed van mijn broer had volgespoten met shampoo. Zijn voeten lagen roerloos met de tenen naar de hemel gericht, de zolen gesteund door een plankje, dat moest helpen voorkomen dat hij ‘puntvoeten’ kreeg. Zouden ze ooit nog de korte tikkende bewegingen maken op het slaapverwekkende ritme van de Friese staartklok in de hoek van de studeerkamer, ten teken dat hij niet gestoord wilde worden tijdens het lezen?

Ik zocht en zocht, en vond de verleden tijd. Jeugdherinneringen, telefoongesprekken. Het beeld van de laatste keer dat ik hem had gezien voor de val, toen hij me uitzwaaide vanachter het tuinkek. Hij had een lichtblauwe trui aan; dat soort dingen. Dingen die er niet meer waren. Tegelijk was het ‘nu’ niet wakker te krijgen en iedere gedachte aan de toekomst leek een onvoltooibare fantasie: gebeurtenissen die al wel in gang waren gezet, maar onmogelijk nog afgemaakt konden worden. Zoals de reis met de Transsiberië Express die we nog zouden maken. De Baedeker uit 1914 over Rusland die hij me op mijn verjaardag had gegeven lag al twee jaar naast mijn bed te wachten om in een koffer gestoken te worden. De reisgids zou er

waarschijnlijk voor altijd vlak naast mijn slapende hoofd blijven liggen. De toekomst was een beloofde droom die zich nooit zou vervullen.

Mijn vader sliep. Zo diep dat ontwaken onmogelijk leek. Ik zag hem langzaam kleiner en kleiner worden. Tot hij kleiner was dan een vogeltje. Ik stelde me voor dat hij was vertrokken op trekvlucht, om te overwinteren in een aangename gebied. Ik wilde met hem mee.

‘Mooier dan hier zit je nergens.’

Ik drukte mijn slaap tegen het raam, zette mijn hand boven mijn rechterwenkbrauw, om de weerspiegeling tegen te gaan, en keek naar buiten. We raasden door een toendra-achtig landschap. Kazachstan of zo. In ieder geval waren we al een goed end op weg.

‘Nu een versnapering.’ De tafeltjes waren keurig gedekt, met witte linnen tafellakens, prachtig gepoetst zilver en kristallen glazen. Toch een geluk dat we onze nette kleren nog mee hadden kunnen nemen. Ik staarde naar buiten en liet dat wijngedoe voor wat het was. We zaten hier inderdaad fantastisch.

We namen allebei de roodbaarsfilet met brandade en venkel. En vooraf eendenleverterrinen met gepocheerde vijg. Hoe ze dat allemaal uit dat kleine keukentje kregen, ongelooflijk. ‘Ik ben blij dat wij met de trein zijn gegaan, en zij met het vliegtuig,’ zei ik.

We berekenden hoeveel tijdzones we al door waren. Dat waren er minder dan we hadden gedacht. Toch versprong de tijd moeiteloos met hele uren tegelijk. We dronken de fles leeg. En als *nightcap* een glas cog-

nac; extra lang gerijpt in een oud houten vat, als ik mijn vader moest geloven. We schommelden terug naar onze compartimenten, die waren omgetoverd in weelderige bedsteden met stijve schone lakens, strak ingestopte dekens en chocolaatjes op de kussens.

Ik fluisterde dat ik morgen weer terug zou komen. Dat ik thuis voor mama een haardje aan zou maken, omdat het buiten zo koud was. ‘Het is de koudste winter in dertig jaar. Die mis je maar mooi.’ Ik vertelde hem hoe de vorst meterslange groeven in het asfalt sloeg. Hoe vliegtuigen door de sneeuw niet meer konden opstijgen en treinreizigers werden opgeroepen om thuis te blijven. Hoe er een recordaantal schadeclaims was ingediend voor sterretjes in voorruitens door opspringende steentjes op de weg. ‘Maar het licht is prachtig. Zoals op de schilderijen van de Hollandse Meesters. We komen morgen terug, ga maar lekker slapen.’

De voordelen van een relatie met Arjen:

- 1 Het slaapt lekker, vooral 's winters.
- 2 Hij kan me goed troosten als ik verdrietig ben, bijvoorbeeld met duizend kleine kusjes.
- 3 Ik hou van hem en hij van mij.

De nadelen:

- 1 De behoefte aan seks met andere mannen.

- 2 Dat hij niks fijner vindt dan rust en regelmaat en dat mij dat langzaam gek maakt.
- 3 Dat ik altijd zal blijven twijfelen.

Mijn telefoon lichtte op. Gwendola. ‘ZIN,’ stond er. Mijn pen en schriftje stopte ik terug in mijn tas. Gevaarlijk tijdverdrijf.

Ik had hem destijds gevraagd onder welke naam hij in mijn telefoon opgeslagen wilde worden. Iedereen weet dat je geheimen niet bij de echte naam moet noemen, dus ook niet in je telefoon. Om het zekere voor het onzekere te nemen had hij een vrouwen naam gekozen. En dan meteen maar een ordinaire, om de aard van onze affaire nog eens extra te benadrukken. Gwendola dus. We zagen elkaar al jaren, eens in de zoveel tijd, het liefst op parkeerplaatsen, in het bos of een hotel langs de snelweg. Ik zag niet in waarom ik met die ontmoetingen zou moeten stoppen, alleen omdat het serieus was geworden met Arjen.

‘ІК ООК,’ antwoordde ik vlug. Ik zag door het raam van De Ysbreker de Depressieve Romantica al aankomen.

Arjen en ik noemen haar zo omdat ze gelooft in de eeuwigdurende kalverliefde en iedere hobbel of scheurtje in dat geluk interpreteert als bevestiging dat de mensheid ziek, pervers en verrot is. Haar laatste relatie verbrak ze omdat die jongen kaal begon te worden. Toegegeven, dat is een behoorlijke hobbel, maar toch. Vrolijk word je er niet van. Omdat ze het toelaat dat zoiets oppervlakkigs als een verschuivende haarlijn

haar geluk in de weg staat, vindt ze zichzelf ook ziek, pervers en verrot. Maar, zo beredeneert ze, als je dingen als kaalheid begint op te merken, dan is de liefde kennelijk niet sterk genoeg. Toen ze kwam zitten, wenkte ik dat ze even mee moest luisteren naar het gesprek achter ons.

‘Ja, kijk, ik zet me al m’n hele leven af tegen mijn moeder, omdat ik altijd voor háár moest zorgen in plaats van zij voor mij. Hij had geen moeder en is al z’n hele leven op zoek naar iemand die voor hem zorgt. Dat *clasht*, snap je?’

De Depressieve Romantica en ik keken elkaar met ingehouden lach aan. Mijn telefoon hield ik half onder de tafel, zodat ze het niet kon zien als ik een sms’je kreeg. Zonder op een antwoord te wachten, ging onze buurvrouw door.

‘Ik wil geen moeder voor hem zijn. Ik wil zijn vrouw zijn, zijn minnares.’ Haar vriendin hoorde ik met een vorkje de laatste resten appeltaart van het schoteltje raspen.

‘Volgens mij ziet hij mij liever met een pot thee en koekjes dan met een roos tussen m’n tanden.’

De Depressieve Romantica fluisterde dat die vrouw tenminste iemand had van wie ze hield. Dat kon ze van zichzelf niet zeggen.

‘WAAR BEN JE?’ kwam er terug.

‘Ik zit naast een vrouw die heel nodig geneukt moet worden,’ tikte ik, terwijl de Depressieve Romantica van wal stak over haar favoriete onderwerp.

Als ik haar moest geloven, herkende je de volmaak-

te liefde aan het feit dat zij alle beperkingen en onvolkomenheden doet verdwijnen. Ook die van haarzelf, maar dat zei ze er niet bij. Keer op keer bleken haar liefdes te zwak om de strijd met het kennelijk meedogenloze lot te kunnen winnen. Werd hij niet kaal, dan blies hij met een heel irritant geluidje telkens na het eten stukjes achtergebleven voedsel tussen zijn voortanden weg. Maar ze bleef geloven, ze bleef hopen. Hoe moeizaam de zoektocht ook was, ooit zou ze de alles overstijgende liefde vinden. Pas daarna kon ze sterven. Ze smulde van haar eigen leed.

‘Eeuwige liefde is slikken,’ begon ik voor de zoveelste keer uit te leggen, al wist ik dat de Depressieve Romantica daar natuurlijk niet in zou trappen.

‘Kaalheid slik je. Slapende scheetjes terwijl je lepeltje-lepeltje ligt ook. Minder passie, een misstap. Dat je bij elkaar blijft vanwege je hypotheek en de haperende economie slik je. Als je maar lang genoeg wacht, slik je ook dat je getrouwd bent met een bejaarde.’

De Depressieve Romantica legde met een dramatisch gebaar haar hoofd op het tafeltje.

‘O, Isabelle, ik zou niets liever willen dan hier het koude staal van de guillotine voelen.’ Ze maakte een hakkende beweging in haar hals. ‘Als je al van tevoren wéét dat je dat allemaal gaat slikken, waarom begin je er dan aan? Ik maak er liever bij voorbaat een einde aan.’

Ik nam twee grote slokken van mijn koffie en zei dat ik het helaas kort moest houden. Mijn telefoon stond op stil, maar schreeuwde zo hard dat al het an-

dere onverstaanbaar werd. Achteraf denk ik dat ik was bevangen door een nieuw soort begeerte, die verder ging dan de spanning van het overspel zoals ik tot dan toe beleefd had. Het klinkt misschien overdreven, maar het voelde haast of Gwendola mij weer even tot leven wekte op de momenten dat wij samen waren. Hij de lijfarts en ik de patiënt, overgeleverd aan zijn helende handen, zoiets. Alleen onze lichamen deden ertoe, al het andere was theorie. Ik moest nog boodschappen doen, loog ik dus, en vanavond was de enige avond deze week dat Arjen en ik samen konden eten. ‘Maar nu hebben we het helemaal niet over je vader gehad,’ zei de Depressieve Romantica terwijl we naar de bar liepen voor de rekening. ‘Dat is niet erg. Ik vind het juist wel prettig om het over andere dingen te hebben,’ zei ik. ‘Er is niets veranderd. Hij ligt nu twintig dagen in coma. Het is niet beter, maar ook niet slechter.’

Op de fiets greep ik zo snel mogelijk naar m’n mobiel. Twee nieuwe berichten.

‘O, die vrouw die ken ik. Ik wil haar wel neuken.’
En: ‘Zal ik dan maar even langskomen?’

Met mijn vader in het ziekenhuis lag m’n moeder aan haar kant van het bed en ik op de plek waar hij had moeten liggen. Mijn mobieltje zocht een paar keer per nacht naar een of andere frequentie, waardoor er telkens via de wekkerradio een krakend, interfererend

geluid door de gespannen stilte galmde. Wij schoten dan synchroon omhoog en lieten ons pas weer naar achteren vallen als bleek dat de gevreesde oproep uitbleef. We warmden onze voeten aan dezelfde kruik, zonder elkaar aan te raken.

Wij waren nooit zo'n lichamenlijk gezin. Op het huwelijk van een vriendin zag ik eens hoe een hele familie elkaar begroette met grootse, natte zoenen vol op de mond. Een vrij forse kleindochter pakte het gekrompen hoofdje van haar oma met twee handen beet, en bats: vol erbovenop. Ik vond dat er onsmakelijk uitzien. En dacht in de manier waarop het vrouwtje zowat achteroversloeg ook enige twijfel bij oma te bespeuren. Zo'n familie waren wij dus niet. Wij deden niet aan mondzoenen. Er werd vroeger ook niet lekker gestoeid in het gras. Of dicht tegen elkaar aan gekropen als we moesten huilen. Mijn broer en ik vonden dat maar emotioneel gedoe en renden om het voor te zijn meestal boos naar onze kamers. Wij sloegen met deuren.

In die eerste weken hebben we niet één keer iets volkomen onredelijks of kwetsends tegen elkaar gezegd. Het leek alsof we ons hele leven klaargestoomd waren voor dit moment en eindelijk konden laten zien hoe sterk wij als gezin waren. Soms bekroop me daarvoor zelfs een gevoel van opluchting. We werden ziekenhuisprofessionals. Moeiteloos vonden we onze weg door het oneindige buizenstelsel in de kelders van het UMC, we wisten welke wc's andere bezoekers niet konden vinden en we maakten ons de IC-etiquette in no time meester.

Eigenlijk is er daar maar één belangrijke regel: sluit je ogen. Zo ontging mij hoe een man, die nooit bezoek kreeg, begon te trillen en schudden, alle slangen en buizen losrukte en doodging. Ook hield ik niet in de gaten hoe onevenredig veel aandacht een stel uit Nieuwegein opeiste van de verpleegkundigen, omdat ze op internet weer iets hadden gelezen waar de artsen nog niet aan gedacht hadden. Dat zouden kenners als wij natuurlijk nooit doen. Als professional weet je dat je het aan de professionals over moet laten. Nee, wij sloten onze ogen; de enige manier om een IC te overleven.

Mijn vader gaf een dokter plotseling een klap, terwijl die een groep coassistenten aan het bijpraten was over zijn uitzichtloze situatie. Het was een week voor kerst. De arts vertelde ons het voorval tussen neus en lippen na, terwijl hij achter het bed de apparaten controleerde. Hij leek niet onder de indruk. Mijn moeder en ik keken elkaar aan. ‘Nu al drie weken in coma, op zijn leeftijd, en een slechte conditie bovendien.’ Pats. Een klap. Uit het niets. En nu lag hij weer onschuldig te slapen, alsof er niets gebeurd was. We vonden het hilarisch.

In het compartiment naast me hoorde ik gestommel, gevolgd door een doffe klap. Ik was misselijk van al die wijn. En cognac, gadver. Ik lag dan wel strak ingepakt in m’n kersenhouten bedstede, maar het schudden was niet om uit te houden. Die terrine zat hoog in m’n keel.

‘Pap, gaat het?’ Weer gestommel.

‘Ja, de koffer viel uit het rek. Ik kreeg ’m zowat op m’n kop.’

We hadden het tussendeurtje expres niet opengemaakt. Dat kon wel, zodat de twee kamertjes één werden. Voor bijvoorbeeld ouders die met jonge kinderen reisden. Ons deurtje bleef dicht.

‘Moet ik iemand roepen?’

Nee, dat hoefde niet. Dat kleine mannetje dat toe moest zien op dit gedeelte van de trein hielden we sowieso liever op afstand. Volgens mijn vader was hij niet te vertrouwen. ‘Bitte, können Sie uns um halb sieben wecken?’ had hij nors gevraagd, terwijl we naar onze hut begeleid werden. ‘Nein, nichts weiter, danke.’

Ik ging rechtop zitten, met mijn benen bungelend over de bedrand, en probeerde naar één punt recht voor me te kijken. Zoals ze op zee in zwaar weer doen. Echte zeemannen weten dat je dan op één stip op de horizon moet focussen. Ik stelde scherp op het jassenhaakje op de tussendeur en stelde me voor dat mijn vader aan de andere kant precies hetzelfde deed. Hoe onze blikken samenkwamen in één horizontale lijn. Maar het werkte niet. Door me op één punt te richten zag ik alles daaromheen des te meer op en neer deinen.

Niet aan die terrine denken, niet aan die terrine denken! Er zat geen eendenlever in, er zat GEEN eendenlever in!

Die klap, recht op de borst van de arts, echt iets voor mijn vader. Mijn moeder en ik zaten in de auto terug naar huis en waren opgetogen. Ik zag haar lachen. Ze hield haar handen strak om het stuur van de BMW, waarin ze daarvoor nooit had willen rijden. Maar om met dit weer in haar Seatje te gaan zou gekkenwerk zijn. Ze lachte voluit, minutenlang. Tranen rolden via de donkere holtes onder haar ogen langs haar wangen in de bontkraag van haar winterjas. Ik kon ook niet stoppen. Ik kon in die tijd nergens mee stoppen.

Eenendertig jaar lang was ik voornamelijk bezig geweest om van mijn moeder weg te komen. Mijn leven begon buiten haar blikveld, daar kon ik mezelf zijn. Ontelbare ruzies lagen achter ons. Ik dacht aan de keer dat ik haar ‘de gifslang in mijn leven’ had genoemd. Ze had me gevraagd waarom ik niet net als alle anderen bij het corps ging. Haar onuitgesproken hunkering dat ik daar dan eindelijk een geschikte man zou vinden maakte me uitzinnig van woede. Ze moest eens weten hoeveel geschikte mannen ik al gevonden had. Maar in de BMW zag ik geen gifslang achter het stuur zitten. Het was *mijn moeder* die ons door ijzel en sneeuwstormen naar huis stuurde. Ik zag haar lachen om mijn vader, die zelfs in coma niet kwaad van zich liet spreken. Misschien voelde ik toen in de auto wel voor het eerst wat dochters horen te voelen als ze bij hun moeder zijn. Ik hield van haar.

Dat zou ik natuurlijk nooit tegen haar zeggen en zij ook niet tegen mij. In plaats daarvan kochten we een kerstboom, omdat we vonden dat het wel gezellig

moest blijven. We namen ons dat voor en we slaagden er beter in dan misschien de bedoeling was. Zo gezellig was het dat we er ons soms schuldig over voelden. Dat zijn sowieso elkaars beste vrienden, schuld en geluk: hand in hand gaan ze het leven door.

Als in een kerstreclame sleepten we de kerstboom van de auto door de sneeuw langs het tuinpad naar de voordeur. Daar vonden we weer een hele lading zelfgemaakte ovenschoteltjes van vriendinnen van mijn moeder. Twee zuurkoolschotels, gehaktballetjes in tomatensaus, een pan pompoensoep en een gigantische bak boerenkool met worst dit keer. Op een briefje had de afzender daarvan ‘Worst Xmas’ geschreven, waarbij het eerste woord in zowel het Engels als het Nederlands gelezen kon worden. We waren het erover eens dat die tekst uitzonderlijk slecht was en gierden het weer uit.

Ze zei dat haar vriendinnen zo lief waren. Mijn moeder is goed opgevoed en zou niet snel iets anders zeggen. De tientallen telefoontjes, kaartjes en andere gestes moesten beantwoord, ook al putte haar dat volledig uit. De pompoensoep werd uiteindelijk wel door de wc gespoeld.

Of ik het gehoord had van Coleta? Nee.

Mijn moeder schonk zichzelf een glas in en vertelde mij over wat haar bij de tijdschriftenafdeling van de lokale super ter ore was gekomen. Ik maakte voor ons een haardvuur aan.

Coleta was de moeder van een van mijn middelbare-schoolvriendinnen. Zij had mij in de vierde klas een

brief geschreven waarin stond dat ze me nooit meer wilde zien, maar onze moeders hielden nog contact. Die brief kwam een dag nadat we een gesprek hadden gehad over haar 'relatie'. Ik geloofde op die leeftijd niet in relaties, en had gevraagd wat dat dan was, een relatie. Ikzelf dacht vriendschap plus seks. Ze concludeerde dat ik de liefde niet serieus nam, en met zo iemand kon ze geen vriendschap onderhouden. Haar vriendje was ik later nog eens tegengekomen in een discotheek. Hij greep me bij m'n billen en schreeuwde in mijn oor dat-ie het zo lekker vond om eindelijk wat stevigers vast te kunnen pakken.

Onze moeders lieten zich door dat soort zaken niet uit het veld slaan. Een paar keer per jaar spraken ze af en namen in lange sessies met veel wijn en een paar vet-arme zoutjes het leven door. Het leven van andere dames uit het Gooi, om precies te zijn. Wie er nu weer aan de drank was bijvoorbeeld, of dat die en die zijn gruwelijk lelijk verbouwde villa aan de straatstenen niet kwijt kon.

'Coleta is weg bij Jan-Paul.'

Het hout was mooi droog. Het vatte vrijwel meteen vlam. Geknield voor de haard blies ik het vuur met de blaaspijp zachtjes op.

'Je weet dat hij begin dit jaar opeens die enge ziekte kreeg, waardoor zijn voeten begonnen af te sterven? Nou, het zag er dus naar uit dat Coleta hem moest gaan verzorgen. Dat hij compleet afhankelijk van haar zou worden. Daar wilde ze niet aan beginnen.'

De slok die ze van haar wijn nam gaf ons de tijd om

na te denken over deze onbegrijpelijke daad van egoïsme. Wij mochten hopen dat we straks nog iemand hadden om voor te zorgen.

‘Maar,’ zei ze, ‘het gaat tegen de verwachting in veel beter met hem. Ze hebben zijn voeten kunnen behouden en waarschijnlijk kan hij straks ook weer lopen.’

Mijn moeder was geen Coleta. Zij zou mijn vader omarmen als het hem ooit zou lukken om weer op te staan. En als dat niet gebeurde, zou ze naast hem blijven zitten tot het eind. Ook dat zeiden we niet hardop, maar we dachten het allebei, dat weet ik zeker.

‘Ga je zo terug naar Amsterdam?’ Ze probeerde er niet teleurgesteld bij te kijken. Ik ook niet. De haard was aan, de kerstboom opgetuigd. Mijn taak zat erop. Ik moest weer weg, al was het dit keer met tegenzin. Het liefst kroop ik weer bij haar in bed. Het liefst ging ik nooit meer terug.

Bij Aldi werkte ik van deadline naar deadline. Wat er precies zou gebeuren als ik die niet zou halen wist ik niet. Ja, er zou geen nieuws zijn. Maar ik betwijfel of dat nou werkelijk een probleem zou zijn. Ik zou een oorverdovende stilte de ether in gooien, een zwart gat. Dát is de doodzonde in radioland. Het was me nog nooit overkomen.

Terwijl ik voorlas hoe in de dorpsstraat in Putten negen restaurantbezoekers gewond waren geraakt toen het gas van hun steengrill explodeerde, zag ik voor